

Szerkesztőség.

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

József főherceg-ut.

Sürgőnyei: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

181.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Félsz. évre — — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Hirdetéseik díjazás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 8 Lei

VASÁRNAP — — — 8 Lei

Hírlevél 50 Sántval 1886.

Játék a békével.

Lapunk más helyén olvasható Mironescu külügyminiszter részletes és nagyarányú nyilatkozata, amit az Aradi Közlöny Genfben időző tudósítója előtt tett. Ebben az interjúban azt olvashatjuk, hogy Mironescu szerint is a legfontosabb az, miszerint az egyes országok között ledőljenek a gazdasági korlátok, megszűnjenek a vámhatárok és így Európa népei boldog testvériesülésben találjanak egymásra. Ilyesmiket mondott Mironescu híres nagy beszédjében is a minap a Népszövetség jubiláris közgyűlésén és aki újságot olvas, az megállapíthatja, hogy valamennyi állam külügyminiszterének, vagy delegátusának volt egy ilyen „nagy” beszéde, amelyben a békés egyetértést sürgette. No, meg a leszerelést.

Az összkülügyminiszterek felvették most Genfben „békés” jelzésű arcukat és nap-nap után olyan szívhez szóló, lírai szónoklatokat vágtak ki, hogy a szép őszbajszu Guererro elnök már azon gondolkodott, miképp lehetne e gyanús lírai hevet valamiképpen mérsékelni. Legalább is időtartam dolgában. A külügyreleszírénhangjai és aránylag jól összhangoló hangata már-már reményt ébresztene az emberekben, hogy lassan — tíz év alatt — a kormánygyepőlőhöz jutottak is rőjötték arra, hogy ez így nem mehet tovább. Hogy a háboru, az embergyilkolás és a gyűlölet szellemét likvidálni kell egyszerűsmindenkorra. De (egy ilyen de, sajnos, mindig akad) erősen zavarja ezt a reményébredést az a hívős tény, hogy a hívős beszédek és békegalamberegetések mögött valóságos tobzódást visznek véghez a lázas fegyverkezésben és különböző légi és tengeri emberölő csodaszörnyek építésében. Jomagunk ilyképp hasonlítunk valahogy ahhoz az egyszerű zsidóhoz, aki megjárd, mikor az egyik faluban megugatta a kutya.

— Hát nem tudja, — vigasztalták — hogy amelyik kutya ugat, az nem harap.

Mire a zsidó így szólt:

— Ezt tudom én. De vajjon tudja-e a kutya?...

Hát ezek a genfi külügyérek még ravaszabbak. Mert ők tudatosan szónokolnak, alighanem, hogy addig a háttérben nyugodtan folyják a készülődés. Az újabb vérzivatarra. De tegyük fel, hogy ezuttal az urak — noha nehéz feltételezni róluk — tényleg őszinték. És őszintén akarják azt, amit mondanak. (Ki tudja: talán muszáj is nekik akarni.) Mégis mindaddig nincs jobb napokra kilátás, amíg a hadügyminiszterek hallgatnak és lázasan szelgetik fel hadseregeiket. Ha majd a hadügyérek szólalnak fel, (azaz még beszélni se muszáj), ha majd ezek az urak hagyják abba a nagy munkát és kezdik meg a leépítést, akkor, de csak akkor lehet elhinni, hogy a békegalamb tényleg elindult valahonnan.

Addig azonban — ne haragudjanak a genfi szónokok — nem tudunk hinni a szép szavakban. Addig olyan előttünk ez az egész genfi ügy, mint valami szép színielőadás. Gyönyörködött, élvezetet nyújt. De amikor vége van és kijön a színházból az ember a hívős esti levegőre, felsóhajt:

— Milyen kár, hogy nem igaz. Milyen kár, hogy csak játék.

Numerus clausust vezettek be a kolozsvári egyetemen.

Az orvosi fakultáson maximálták az elsőéves hallgatók számát. — Állítólag nincs elég hely a tanterekben. — Orvosi vizsgálat alá veszik az elsőéveseket.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) A kolozsvári egyetem orvosi fakultásának ezévi tanterve szerint maximálták a hallgatók számát és az első évfolyamra csak 120 diákot vesznek fel. Ezt a numerus clausust hivatalos helyen azzal magyarázzák, hogy a diákok számának korlátozása tisztán tanügyi okokból szükséges.

Az egyetem orvosi fakultásának tantermei és laboratóriumai csak 120 elsőéves hallgató befogadására alkalmasak. Azt állítják, hogy az elmúlt évben az orvosi fakultás növendékeinek száma 200—300 között mozgott és emiatt a hallgatók sohasem fértek be a tantermekbe. Néha egy-egy asztalra vagy laboratórium helyre 3—4 reflektáns is akadt. Az a rend-

szert alakult ki, hogy a diákok az előadások előtt már egy félórával betódultak a tantermekbe, hogy maguknak helyet biztosítsanak.

Sokan voltak, akik vadász-széket hoztak magukkal és azon ültek az előadások alatt. Ezt a helyzetet akarja megszüntetni a rendelkezés. Az orvosi fakultás szabályzata szerint a hallgatókat kétféle szelekciónak vetik alá.

Mindenekelőtt orvosi vizsgálatnak kell alávetni magát minden elsőéves jelöltnek és csak a teljesen egészséges fiukat vesznek fel.

A 120 diákot azután a baccalaureatusi vizsgán elért mediák alapján veszik fel, különös tekintettel a természetrajzból, fizikából és kémiából kapott osztályzatra.

Ma a speciális bizottságok dolgoztak Genfben

Magyarország nem járult hozzá a háborus fegyverkezés esetére való fizetésekről szóló egyezményhez. — Lakatos és gróf Apponyiné felszólalása. — A kínai indítvány sorsa. — Macdonald az angol-francia együttműködésről.

Genfből jelentik: A leszerelés kérdését tárgyaló harmadik bizottság mai ülésén a háborus fegyverkezés esetén fizetendő összegekről tárgyalt. A kérdéshez Tanczos Gábor magyar delegátus szólalt fel. Kijelentette, hogy Magyarország jelenlegi helyzetében nem járulhat hozzá ehhez az egyezséghez. A magyar nép áldozatkészsége elérte azt, hogy az ország mérlege egyensúlyba jutott. Magyarországot még ma is terhelik a jóvátételi összegek, a háborus adósságok és nem szabad magára vállalni oly terheket, amelyek jelenlegi pénzügyi egyensúlyát veszélyeztetik, mert ez veszélyeztetné az ország biztonságát is. Ha Magyarország pénzügyi helyzete javulni fog, úgy semmiesetre sem zárkózik el attól, hogy az egyezményhez hozzájáruljon. A gazdasági kérdéseket tárgyaló második bizottság ülésén Lakatos Gyula magyar delegátus ma nagyhatású beszédet mondott. Helyesli azt a tervet, amelyek a vámtételekre vonatkozólag kétléves szerződéseket kíván az államok között. Magyarország már évekkkel ezelőtt akciót indított a vámtörvények nemzetközi egységesítésére vonatkozólag. De ebben a mozgalomban egyedül állott. Magyarország körül van fogva azokkal az államokkal, amelyek megakadályozták, hogy agrártermékeket exportálja. Gazdasági békét kellene teremteni Európa államai között és csak azután lehet szó a vámtételek egységesítéséről. Beszédét nagy figyelemmel hallgatták végig.

A leánykereskedelem leküzdésére alakult ötödik bizottság mai ülésén gróf Apponyi Albertné elnöknő mondott beszédet, amelyben ismertette a leánykereskedelem elleni akciók eredményét. Majd rátért a csecsemőhalálózásra és kimutatta, hogy a törvénytelen gyermekek között megdöbbentő arányban emelkedik a halálozás. Ismertette a magyarországi csecsemővédő intézményeket, amelyeknek segítségével feltűnően csökkent a csecsemőhalálozás.

A Népszövetség napirendi bizottsága egyhangulag elhatározta három ülés után, hogy a

kínai indítványt, amelyik egy bizottság kiküldését kéri a helyzet tanulmányozására, valamint a szerződések felülvizsgálása céljából, a jogi és alkotmányi bizottság elé terjesztik.

Macdonald angol miniszterelnök ma nyilatkozott a Franciaországgal való együttműködésről. Kijelentette, hogy a franciákkal a szoros együttműködés politikáját követi és nem gondol arra, hogy bármilyen állammal is olyan szerződést kössön, amelyből Franciaországot kihagynak.

Rómából jelentik: Az olasz lapok nagy cikkeiben foglalkoznak gróf Apponyinak a Népszövetség közgyűlésén mondott beszédével. Egyik nagy olasz lap szerint a beszéd a résztvevők lelkiismeretéhez szólt. Olyan meggyőzők voltak Apponyi szavai, hogy Briand az ülés végén azt mondta Apponyinak: „Minden egyes beszéde valóságos új testamentum”. A Corriera dela Sera és Secolo Sera is nagy cikkeiben méltatják a kiváló magyar politikus beszédét.

Genfi híradás szerint népszövetségi körökben mozgalom indult meg, hogy a dunai államok Lengyelország részvételével értekezletet tartsanak, amelyen megvitatják a háboru következtében felszínre levő problémákat.

Macdonald szeptember 28-án indul Amerikába.

Rövidesen létrejön az angol-amerikai flottaegyezmény.

Londonból jelentik: Hír szerint rövidesen létrejön az angol és amerikai flottaegyezmény a leszerelés tárgyában. Ha azonban Anglia nem fogadná el az amerikai ellenjavaslatokat, akkor Hoover feláldozza takarékosági programját és 15 cirkálót fog építeni.

Macdonald miniszterelnök szeptember 28-án indul Washingtonba, hogy a tengeri leszerelésre vonatkozólag tárgyalást folytasson Hoover elnökkel. A miniszterelnök október 4-én érkezik meg Amerikába.

Reichenberg főmérnök ártatlanságát hangoztatja.

Személyi hájszának minősíti meghurcoltatását. — Herb dr. vizsgálóbíró ma megkezdte a tanukihallgatásokat a fűtőházi panama ügyében. — Reichenberg Dezső védőjének beadványa.

(Arad, szeptember 13.) Mozgalmas napja volt ma az aradi vizsgálóbírói hivatalnak. Dr. Herb Jon vizsgálóbíró — miként az *Aradi Közlöny* jelentette — ma délelőttre idézte meg maga elé a különböző szabálytalanságokkal vádolt és előzetes letartóztatásban levő Reichenberg Dezső vasuti főmérnök, volt fűtőházi főnök ügyében a tanukat.

Huszonhárom idézőt küldött ki ma reggel 8 órára dr. Herb vizsgálóbíró.

vatal folyosóján. Dr. Herb Jon vizsgálóbíró 8 feltűnést keltett ügy tanui a vizsgálóbírói hivatal folyosóján. Dr. Herb Jan vizsgálóbíró 8 órakor már hivatalában volt és azonnal megkezdte a tanuk részletes kihallgatását. Egyenként hívatta be maga elé a vizsgálóbíró a tanukat és mindenkinek vallomásáról részletes jegyzőkönyvet vettek fel.

A tanuvallomásokat azonban a legnagyobb titokban tartják, ennek dacára azonban sikerült megtudnunk, hogy a mai kihallgatások alkalmával a terhelő tanuk mellett igen sok kedvező vallomás hangzott el Reichenberg mellett. Mihulescu Gheorghe inspektor részletesen elmondta, hogyan fedezte fel a fűtőháznál előfordult szabálytalanságokat. Kihallgatta ezenkívül a vizsgálóbíró a többek között Dedelescu Sava vontatási alosztályfőnököt, Kertész István és Katko vasuti tisztviselőket is.

A kihallgatások során több tanuvallomás hangzott el, amelyek szerint Reichenberg pernyéüzlettel inkább csak elszámolási differenciákat mutattak, amelyekből fennálló 61.000 lejes differenciát a vizsgálat megindítása alkalmával Reichenberg azonnal letétbe helyezte. A pernye különben is nem érték, nincs felvéve az anyagileltárba és amikor a vasut azt nem tudja eladni, beletapossák az árokba.

Reichenberg védője egyébként terjedelmes beadvánnyal fordult a vizsgálóbíróhoz és több tanu kihallgatását kérte. A beadvány részletesen foglalkozik a Reichenberg ellen felhozott egyes vádpontokkal. A beadvány szerint a vasuti pernyeszállításra egy kolozsvári szénmagykereskedővel kötött szerződést a vasut. Hazai Béla tíz tonnánként fizette ki a pernye árát és azt minden egyes alkalommal Reichenberg befizette. A rakodásnál azonban egyes differenciák mutatkoztak, igen sok esetben a vagonba több fért be tíz tonnánál, ezt lemérték és ebből két év alatt mintegy 600 tonna differencia mutatkozott. A felesleg árának befizetése tényleg nem történt meg, ennek oka a beadvány szerint az volt, hogy nem készült még el az elszámolás. Mikor azután a be- és kimenő fuvarlevelekből megállapítást nyert ez a hiány, Reichenberg azonnal letétbe helyezte a hiány összegének megfelelő 61.000 lejt. Ezután a beadvány elmondja, hogy a fűtőházi személyzet részére a vontatási felügyelőség beleegyezésével 200 vagon fát rendelt Reichenberg az egyik fakeskedőnél. Mikor azonban a fát leszállították, megállapítást nyert, hogy a cég nem a megrendelt s a szerződésben kikötött árut szállította. Erről felettes hatóságának Reichenberg rögtön jelentést tett s azt az utasítást kapta, hogy adják el a fát. Az eladásnál 54 ezer lej differencia mutatkozott, de ezt is Reichenberg letétbe helyezte. A vádnak egy másik pontja, hogy egy motort, ami a vasut tulajdonát képezte, tulajdonított el Reichenberg. Erre vonatkozólag a beadvány részletesen elmondja, hogy Reichenbergnek tényleg van egy 1 lóerős repulziós motorja, ez azonban sohasem volt a vasut tulajdona, hanem azt Reichenberg a temesvári Friedrich testvérektől vásárolta és azt hájszának vízvezetékénél használta. Mikor azután a városi vízvezetékét bevezették, akkor eladta. A vizsgálat folyamán szóba került egy másik nagy motor is, de az csak rosszindulatú állítás volt — mondja a beadvány — mert a szóban forgó motort a vezérigazgatóság rendelkezésre három évvel ezelőlt Ploestibe szállították és ott van most is.

Reichenberg temesvári villájára vonatkozólag igazolni akarja hiteles számlákkal, hogy

annak minden anyagát magán cégektől vásárolta.

Elismeri a védelem, hogy a házipítésnél dolgoztak vasuti munkások is, de azok szabadság idejük alatt mentek oda munkára s a munkabért minden egyes alkalommal Reichenberg pontosan megfizette nekik. Ebben az ügyben különben már egy alkalommal Zanescu bucu-

Anglia ragaszkodik a palesztinai mandátumhoz.

Londonból jelentik: Az angol gyarmati ügyi hivatal ma hivatalos nyilatkozatot tett közzé, amelyben leszögezte, hogy szó sem le-

resti-i főinspektor lefolytatta a vizsgálatot és akkor munkabérdiferencia miatt 11.000 lejre megbüntették fegyelmi uton és ezzel az egész ügy elintézését nyert. Most azután ezt a régen letárgyalt ügyet — mondja a beadvány — ismét elővették. A védelem annak bizonyítását is felajánlja, hogy a leltárból semmi sem hiányzott és amikor Dadulescu Reichenbergtől hivatalát átvette, minden felszerelést és anyagot leltár szerint átadott neki. A beadvány végül azt hangoztatja, hogy itt kizárólag csak olyan szabálytalanságok történtek, amelyek fegyelmi eljárást vonnak maguk után, de bünygyi következményei nem lehetnek. Majd végül azt hangoztatja, hogy Reichenberg meghurcoltatása személyi hájszának a következménye.

het arról, hogy Anglia lemondjon a palesztinai mandátumról, vagy eltérjen a Balfour-elvtől.

Öt évet kapott a hidasnéméti-i incidens hőse.

Pecha Vince cseh vasutast kémkedésért öt évre ítélte a magyar hadbíróság. — Az ítélet nyitották a kémkedést. — Pecha és Tóth semmiségi panaszt jelentettek be.

Budapestről jelentik: A budapesti honvédtörvényszék három napos tárgyalás után, ma délután fél három órakor ítéletet mondott Pecha Vince és társa, Tóth János kémkedési ügyében. Az egész idő alatt zárt tárgyalás folyt. Ma délután Kovács Béla dr. tárgyalást vezető hadbíró hirdette ki az ítéletet, amelyben úgy Pecha Vincét, mint társát bűnösnek deklarálja a törvényszék.

Az ítélet szerint Pecha a 324 paragrafusba ütköző kémkedést követett azáltal, hogy, mint a hidasnéméti magyar pályaudvaron szolgálatot teljesítő tisztviselő 1929. áprilisától, 1929. július 29-ig, tehát letartóztatása napjáig azon dolgozott, hogy a magyar hadsereg vonatkozó nem nyilvános jelentéseket, valamint a magyar hadsereg hadianyagának holtilétére vonatkozó információkat szerezzen be. Ecéből először ezer pengős jutalommal, majd feljelentéssel való fenyegetéssel arra kényszerítette Tóth Jánost, hogy adatokat szerezzen részére. Pecha át is vette Tóth-tól ezeket az adatokat. Tóth Jánost a törvényszék szintén bűnösnek mondta ki kémkedésben, amelyet azáltal követett el, hogy a hadianyagra vonatkozó jelentéseket szerzett meg és adott át Pechának. Ezért a bíróság az enyhítő körülmények fove embevételevel

Pecha Vincét öt évi börtönre ítéli, amelybe beleszámítják a vizsgálati fogságot. Ezenkívül havonta egy napon kenyéren és vízen való börtön, valamint kemény fekhelyre való szorítás, az első hat hónapban pedig két heti szigorított magánzárkára. Tóth Jánost őrmesteri rangjáról való lefokozásra, az általa szerzett Károly csapatkereszt elvételére, három évi súlyos börtönre, valamint az első és hatodik hónapban két-két napi magánzárkára ítéli.

Az ítélet kihirdetése után Kovács dr. felolvasta az indokolást, Eszerint Pecha feltűnően kereste a magyar vámosokká való érintkezést és főleg azokkal ismerkedett meg, a kik iszákosok, vagy eladósodottak voltak, mert ezektől remélt megtudni valamit. Ez év áprilisába megismerkedett Tóth Jánossal, akit mindenki iszákos, eladósodott embernek ismert. Gyakran borozgattak együtt, főképen a vasuti vendéglő egyik elhagyatott zugában. A korcsmáros többször odalesett, amit Pecha észrevett és felszólította a korcsmárosf, ne tartózkodjon a közelben, mert bizalmas megbeszélései vannak Tóth-al. A tanuvallomások szerint egyizben Tóth magáramaradt a korcsmában s ekkor kiesett a kezéből egy cédula, amelyet meg is találtak.

Ezen cédula szerint Tóth és Pecha meg egyezést létesítettek, hogy bizonyos hianyagért Tóth ezer pengőt kap.

Tóth kihallgatása során kijelentette, hogy részeg fővel egyszer azt mondta Pechának, hogy tud bizonyos rejtett fegyverekről. Azóta Pecha folytonosan követelte tőle a rejtett fegyverekre vonatkozó információkat és azzal

évi, büntársát, Tóth János őrmestert három indokolása szerint mindkét vádlottra rábizosították a kémkedést. — Pecha és Tóth semmiségi panaszt jelentettek be.

fenyegette, hogy kellemetlenségei lesznek. A nyugtára azért volt szükség, mert Pecha kijelentése szerint máskülönben nem tudta volna a cseh hatóságok előtt igazolni, hogy adatok beszerzésére van szükség a pénzre. A bíróság végül leszögezte, hogy főként Pechánál alkalmazta az enyhítő paragrafusokat.

Kovács dr. bíró ezután megkérdezte Pechát, megértette-e az ítéletet és van-e hozzáfűzni valója. Pecha eleinte zavarban volt, majd engedélyt kért arra, hogy ügyvédjével tanácskozzon. A pár percig tartó megbeszélés után az ügyvéd három napi gondolkozási időt kért, Pecha pedig bejelentette, hogy semmiségi panaszt emel. Tóth szintén semmiségi panaszt terjesztett be.

Két újabb mozit nyit a város.

Gájban és a Mossóczy-telepen nyit meg novemberben a két új filmszínház.

(Arad, szeptember 13.) Nagy előkészületek folynak a városházán két újabb mozi megnyitására. A Central és az Elit, a jelenleg működő két városi mozi nem bizonyult elegendőnek a nagyszámu közönség befogadására, úgy, hogy a város vezetőségének gondoskodnia kell újabb mozikról. November elsejére ezért két új mozi kezdi meg működését, az egyik Gájban, a másik a Mossóczy-telepen. Mindkettőt teljesen modernül rendezik be, úgy, hogy minden tekintetben meg fognak felelni a közönség igényeinek. A két külváros közönsége örömmel veszi tudomásul a két új mozgó megnyitását.

Itt írjuk meg, hogy az interimár bizottság mai ülésén elvben elhatározta, hogy a jövő szezontól kezdve a Marosparti mozgót is saját kezelésébe veszi át.

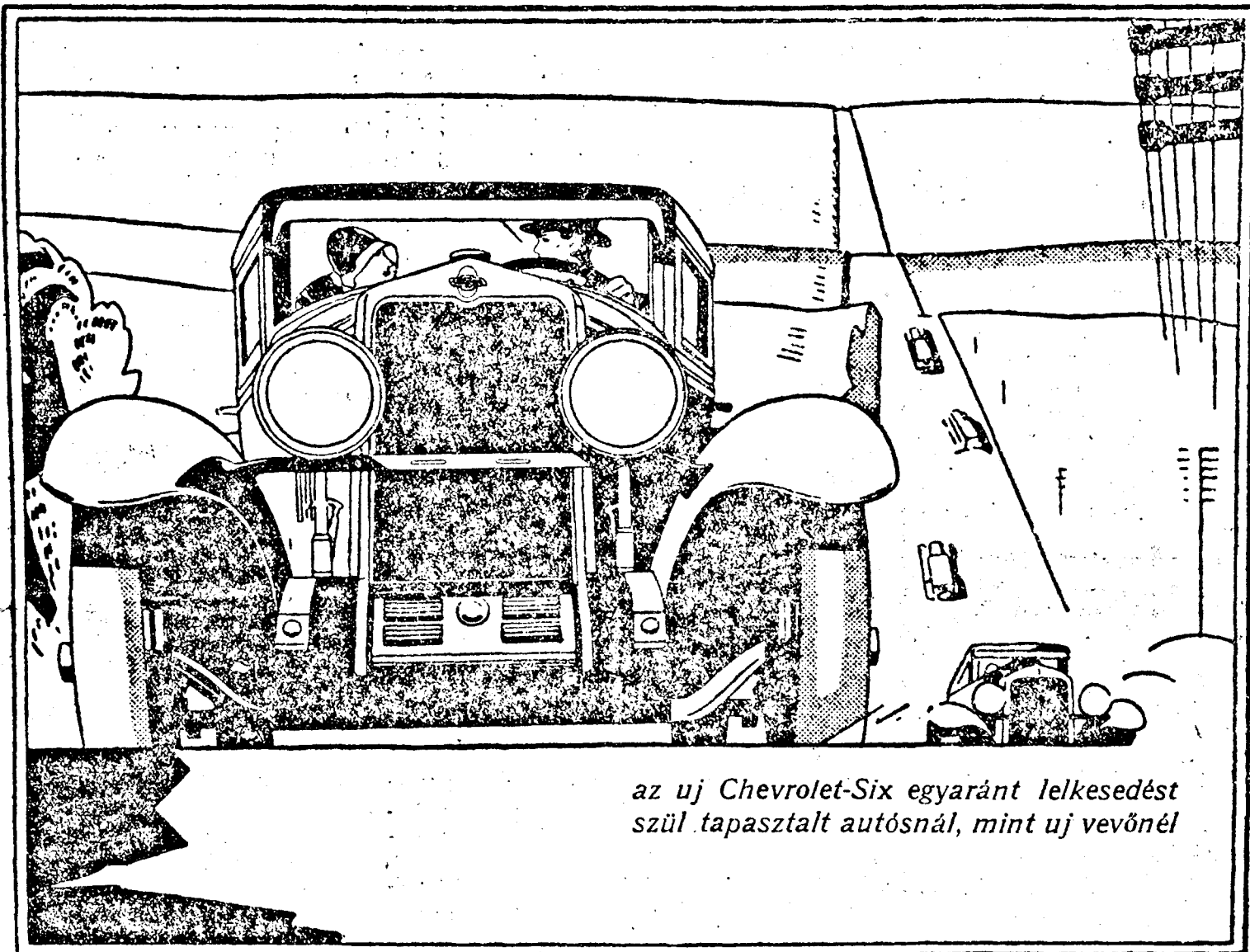
Hajókatasztrófiák a vihar miatt.

Két orosz gőzös és egy eszt vitorlás pusztulása.

Stockholmból jelentik: Csütörtökön nagy vihar uralkodott a tengeren, amelynek számos hajó esett áldozatul. Az első jelentések arról adtak hírt, hogy a Trockij nevű szovjetcirkáló és a Voikov szovjet tengeralattjáró is áldozatai lettek a nagy viharnek. Később megállapítást nyert, hogy csak egy orosz hajóról van szó, a Voikovról, amelynek neve azelőtt Trockij volt. A hajó 220 főnyi legénységéből senkisémen menekült meg. Ugyanekkor a vihar az Estonabel nevű eszt vitorlást is elsüllyesztette, amelynek hét matróza a tengerbe fulladt.

Moszkvából jelentik: A Baku-öbölben a vihar magával ragadott egy bárkát, amelyik elsüllyedt és 10 ember elpusztult.

Külseje tökéletesítve — hathengeres motorral felszerelve

*az új Chevrolet-Six egyaránt lelkesedést
szül tapasztalt autósánál, mint új vevőnél*

Az 1929-es Chevrolet kolosszális
produciója lehetővé tette a Ge-
neral Motors számára egy régi kedves
tervének a megvalósítását: legnépsze-
rűbb termékének átalakítását egy luxu-
sos, erőteljes hathengeressé.

Eddigél egyetlen «új modell» sem
keltett akkora szenzációt, mint ez az
átalakított, teljesen új Chevrolet, amely
megtettesíti az autómérnöki tudomány
kipróbált elvét: a hathengeres motor
felsőbbrendűségét.

A General Motors kísérleti telepein

végzett próbák minden kétséget kizá-
róan bizonyították, hogy ha nagyobb
erőt, nagyobb gyorsaságot, fokozott
hegymászóképességet kívánunk taka-
rékos benzinfogyasztás és hosszú
élettartam mellett, úgy a Chevrolet-
kocsit hathengeres motorral kell fel-
szerelni.

Ez az új motor egymagában is min-
den más hasonló kocsit fölé helyezné
a Chevrolet-autót, — de a javításokban
tovább mentek. Fisher új karosszeriá-
kat alkotott, olyan elegáns vonalakkal.

olyan dúsán felszerelve, hogy azzal a
Chevrolet végleg a „luxus-kocsik”
osztályába sorolandó.

Ezért vásárolják olyan sokan, akik
nem is gondoltak arra, hogy az idén
autót vesznek, a Chevrolet-kocsit.

Őn látta az új Chevrolet-kocsit az
uton. Menjen a kiállítási terembe és
vizsgálja meg a motort. Még jobb,
ha a bizományost próbautra kéri,
amely alkalmat ad, hogy a kocsit
teljesítőképesége felől meggyőződ-
hessék.

CHEVROLET SIX

CHEVROLET - PONTIAC - OLDSMOBILE - OAKLAND - VAUXHALL - BUICK - LA SALLE
CADILLAC - CHEVROLET TEHERKOCSIK - G.M.C. TEHERKOCSIK - FISHER KAROSSZERIÁK

A GENERAL MOTORS GYÁRTMÁNYAI

Bonyodalmak az aradi rokkant-kongresszus körül.

Sándor de Vist Valér ezredes, a hivatalos rokkantszövetség elnöke szerint a hivatalos szervezet tagjai nem vesznek részt a kongresszuson, amelyet hir szerint a betiltás ellenére is meg akarnak tartani. — Martin János nyilatkozata. — „En elhárítok magamról minden felelősséget“.

(Arad, szeptember 13.) A vasárnapra hirdetett országos rokkantkongresszus körül támadt bonyodalmak általános érdeklődést váltanak ki az egész ország területén. Jelenítette az Aradi Közlöny, hogy a belügyminiszterium nem engedélyezte az Aradra tervezett rokkantkongresszust, de Martin János, az aradi rokkantak vezetője kijelentette, hogy kénytelen engedély nélkül is megtartani, mert nincs módjában értesíteni a kongresszus résztvevőit, hogy a kongresszust betiltották. Ma megjelent az Aradi Közlöny szerkesztőségében Sándor de Vist Valér ezredes a Sociataea Invalisior din Razboi aradi fiilialéjának elnöke, aki a tervbe vett rokkantkongresszussal kapcsolatban a következőket jelentette ki:

— Aradon csupán egy rokkantszervezet működik, amelynek elnöke én vagyok. Ez a rokkantintézmény együtt dolgozik a prefekturával és egyik szerve az országos rokkantegyesületnek, amely az összes romániai rokkantak érdekeit képviseli. Mindezeknek ellenére úgy határoztunk, hogy ha a Martin János által egybehívott kongresszus legális keretek között lesz megtartva, úgy mi a hivatalos rokkantegyesület is részt vesz azon. A kongresszust azonban a belügyminiszter betiltotta, így kötelességemnek tartom kijelenteni,

hogy a kongresszuson, amelyet állítólag a betiltás ellenére is meg akarnak tartani, az egyesület tagjai nem vesznek és nem vehetnek részt.

Érdekesnek tartjuk Martin János nyilatkozatát is ismertetni olvasóinkkal. Martin kijelentette, hogy a rokkantérdekeket képviselő intézmény, amelynek egyik vezetője ő Aradon, hivatalosan elismert szervezet, amely esztendőkkel ezelőtt alakult. Alakulása azért vált szükségessé, mert az ugynevezett hivatalos rokkantszervezet nem képviselte az összes rokkantak érdekeit.

— Rá kell mutatnom arra. — folytatta Martin János — hogy az erdélyi és a többi csatolt területek rokkantja a legirtózatosabb nyomoruságban élnek, mert nem kapják meg azt a rokkantnyugdíjat, amit a regáti rokkantak élveznek.

Igen sok, több családtagu rokkant alig kap havonta hetven lej nyugdíjat.

Ezt az igazságtalanságot akarjuk megszüntetni a tervbe vett kongresszussal. Más szándékunk nem volt, mint rámutatni sérelmeinkre s pontokba foglalva eljuttatni panaszainkat a régenstanácshoz. Bolsevizmussal vádolnak bennünket, pedig távol áll tőlünk a rendbontásnak még a gondolata is. Mi csupán jogainkat követeljük és szeretnénk a sok szerencsétlen rokkantat kiragadni a nyomor fertőjéből. A kongresszust betiltották.

En — mint azt a hivatalos személyek előtt

ki is jelentettem — elhárítok magamról minden felelősséget.

A kongresszus megtartásáról értesítettük a rokkantakat, de már arról nem lehetett mindenkinek értesíteni, hogy két-három nappal a kongresszus előtt megérkezett a betiltás.

Sulyos incidens a bolgár határon.

A bolgár határőrök rálöttek a román őrházra. — Négy órán át tartó tüzharc keletkezett a két őrség között.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójának távirata.) Tegnap este 9 óra táiban sulyos határincidens játszódott le a dorostormegyei határőrség 110. számú barakkjánál.

A bolgár határőrök minden előzmény nélkül heves tüzharcot indítottak az épület ellen, mire a román határőrök parancsnoka is tüzet vezényelt.

Iskolai felszerelések:

Táskák, Toltartók, Füzetek, Körzők

legolcsóbban Sándor Ferenonél megyeházzal szemben.

— Igazságunk bizonyítására még meg kell említenem, hogy a romániai rokkantak közötti kollegialitás abban nyilvánul meg, hogy ma és tegnap több levelet kaptam regáti rokkantegyesületek vezetőitől, amelyekben baráti jóbort nyujtanak s bejelentik együttérzésüket a nemzeti és országos érdekű mozgalmunk mellett.

Elhalasztották az aradi országos ebkiállítást

Elena anyahercegnő nem jön Aradra és ezért maradt el a kiállítás.

(Arad, szeptember 13.) A szombatra és vasárnapra hirdetett országos ebkiállítás és kotorékversenyt bizonytalan időre elhalasztották. A kiállításra vártak ugyanis Elena anyahercegnőt, aki a fővédnökséget vállalta, az anyahercegnő azonban ma értesítette a kiállítás rendezőségét, hogy aradi utját kénytelen elhalasztani.

Az ebkiállításra számos nevezés történt és több értékes díjat tüztek ki a nyerteseknek.

Ma Aradra érkezett Charley Kammerer, a bécsi nemzetközi ebtenyésztő egyesület elnöke és Rudolf Posselt, a prágai ebtenyésztők egyesületének elnöke. Rajtuk kívül még több külföldi és belföldi vendég érkezett Aradra. A vendégek holnap megtekintik a kiállításra elküldött ebeket s még a holnapi napon elutaznak Aradról. A kiállítás megtartását a hercegnő érkezésének idejére halasztották el.

Egy Fronia nevű detektív verte halálra Császár Andrást.

Crenian prefektus táviratlag kérte az embertelen detektív felfüggesztését. „Te kutya magyar.“ Hogyan vallatnak a temesvári rendőrségen?

Temesvárról jelentik: Még ma is általános szóbeszéd és érdeklődés tárgya Temesváron Császár András tolvaj esete, akit, mint ismeretes, eszméletlenül szállították el a temesvári rendőrségről a kórházba, ahol anélkül, hogy magához tért volna, meghalt. Császárt — mint azt meztartuk — tegnap boncolták fel és a boncolás megállapította, hogy Császár András abba halt bele, hogy kihallgatás közben többször ökölrel halántékon verték, amivel agyvelejében szakadásokat idéztek elő és így támadt az agyvérzés, amely Császár Andrásnak halálát okozta.

Ismeretes, hogy Crenian Aurél rendőrprefektus szigorú vizsgálatot rendelt el Császár András ügyében és a vizsgálattal Bolfa Romulusz dr. rendőrségi főnököt bízta meg. Bolfa Romulusz dr. alapos munkát végzett és tegnap délben husz oldalnál terjedelmesebb jelentést terjesztett a rendőrprefektus elé. Crenian Aurél rendőrprefektus a vizsgálat eddigi eredményéről ezt jelentette ki tudósítónk előtt:

— A vizsgálat folyamán összegyűjtött adatok alapján alapos gyanu merült fel, hogy Császár Andrással szemben Fronia Péter detektív követte el azt a meg nem engedett tettelegességet, amelynek következtében Császárt a kórházba kellett szállítani.

Fronia Pétert már nem engedem szolgálatot teljesíteni és a belügyminiszteriumhoz távirati felterjesztést tettem felfüggesztésére.

Tekintettel azonban arra, hogy egy rendőrségi ember ügyéről van szó, a rendőrség nem kívánja az eljárást folytatni, nehogy az elfogultság vádját emeljék ellene, hanem a vizsgálat lefolytatására az ügyészséget kérte fel és az összes iratokat még ma terjesztjük az ügyészség elé. Az ügyészség fogja kihallgatni Bugyi Jánost is, akinek társaságában Császár a lopást elkövette.

Császár és Bugyi, mint ismeretes, együtt kerültek a rendőrségre. Császárt az épület első emeletére vitték és ott az elsőkerületi komiszáriátus padlóját olajoztatták vele. A munka mellől vitték be aztán a detektív szobájába kihallgatásra, ahol már ott volt Bugyi János is. A kihallgatást Fronia Péter detektív végezte.

Beleavatkoztak azonban mások is, akik a szobában voltak. Valaki ezt kiáltotta Császárra: — Te kutya magyar, hogy mertél egy román rendőrtől lopni!

Délután négy óra előtt ért véget a kihallgatás. A két foglyot visszakisérték a fogdába. Császár nagyon támolygott, mintha részeg lett volna. A kapu alatt szolgálatot teljesítő rendőr meg is kérdezte tőle, hogy mi történt vele. Császár akkor alig hallhatóan felelte:

— Nagyon megverték a detektívek!

Mikor aztán visszatért a fogdába, neki-támaszkodott a falnak. Néhány pillanat múlva végigvágódott a padlón. Fogolytársai segítségére siettek, majd szolták az udvaron szolgálatot teljesítő rendőrnek, aki továbbadta a jelentést. Hívták a mentőket, akik az újult embert a szomszédos köz-kórházba vitték, ahol agyvérzést állapítottak meg.

Császár, mint ismeretes, ezután nem is tért többet magához, hanem a kórházban meghalt.

Irodalom és művészet

* Tánccal egybekötött műkedvelő előadás Butenyiben. A Butyinban egy idő óta stagnáló kisebbségi kulturális élet az újabb időkben ismét szép lendületet vett. Ennek az időszaknak megnyilatkozása volt az a szépen sikerült, tánccal egybekötött műkedvelő előadás, amelynek rendezése főként Kurcsics Gábor római katolikus plébános és Andrassy Gyula római katolikus tanító érdeme, akik szinte feltámasztották Butyin kulturális életét. Az említett műkedvelő előadás, amely a napokban zajlott le Butyinban, Murányi Rózsi, Lakatos Baba, Andrassy Mariska, Poláček Kató, Rohrsetzer Biri urleányok, Kotzka László, Suhajda Vilmos, Sváb Ernő, Eppel Antal, Poláček Dezső, Lakatos Laci, a „Motor“ a „Nyul“ és a „Javithatatlank“ című egyfelvonásos vígjátékokat játszották, minden várakozást felülmúló ügyességgel. Az előadást reggelig tartó táncmulatság követte.

Értesítés!

Megnyílt BUCUREȘTIBEN a főváros központjában

„HOTEL VENETIA“

Str. Pieter Grigorescu 12. szám (a Királyi palota mögött). Bejárat a Calea Victorian. — 100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg és meleg víz, lift, fürdő és telefon a t. vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.

Tisztelettel:

„VENETIA SZALLODA“ vezetősége
Moisescu, tulajdonos.

Mironescu a védővámok megszüntetését tartja a legfontosabb teendőnek

Románia külügyminisztere hisz az Egyesült Európai Allamok gondolatában, de még korainak tartja. — „Le kell rombolni a vámkorlátokat az egyes államok között.” — Mironescu nyilatkozik a hágai eredményekről az Aradi Közlönynek.

— Az Aradi Közlöny Genfbe küldött tudósítójától. —

(Genf, szept. 13.) Mironescu külügyminiszterrel genfi szállodája halljában találkozom. A fehérbajuszu, de kedves, barnaarcu, mosolygós bácsi nyomban kész az intervjúra.

— Csak az a kikötésem, hogy ne Genfről, Hágáról beszéljünk. Genf még a jelen, Hága már a múlté. Arról lehet beszélni. Tehát:

— Hágában nem volt örömtelen és nem volt egyszerű a dolog. Az újságolvasó talán azt hiszi, hogy mi miniszterek nagy titkok tudói vagyunk és bennünket nem lep meg semmi sem. Nos, mondhatom, hogy

Anglia magatartására Hágában egyikünk sem volt elkészülve.

Nagyon nehéz és nagyon kínos volt ez a harc a végleges békéért. A kérdés, hogy miből lesz meg a háború likvidálása, csak oly fogas és komplikált, mint a háborús bűnösség kérdése. Amilyenek a Young-tervezet mutatkozott eleinte Hágában az angol kivánságok nyomán, az román szempontból nagyon igazságtalannak és teljesen elfogadhatatlannak tűnt fel. Hogy végül megenyhült a helyzet, azt legfőképpen a többi hitelezőállam belátásának és engedékenységének köszönhetjük. Csak így (mindenki áldozatokat hozott és Franciaország mindenekelőtt) értünk el Románia részére oly eredményt, hogy

a német fizetések reánk eső részlete teljesen fedezi a mi háborús adósságaink évi törlesztését.

és ezenfelül valami csekély összeg jóvátételül is marad számunkra.

A „keleti háborús adósságok!”

„Szóval: a végső eredmény kielégíti excellenciádat?” kérdeztem.

„Mint Európa polgárát kell, hogy az eredmény megörvendeztesen — vélte a külügyminiszter — mert Hága valóban a világháború végleges likvidálását jelenti. Ezekután remélem, hogy a német hadiadósság már-már megoldhatatlannak látszó problémája, mely kerek egy évtizede mérgezi nemcsak a német-francia viszonyt, hanem egész Európa békéjét is, végleg lekerül a műsorról és közmegelegedésre intéztetik el egyszer és mindenkorra. És — ami ennél nem kevésbé fontos —

most már kapcsolatosan elintéztést fog nyerni a másik — és bennünket románokat még közelebről égető — nagy háborús probléma, a „dettes orientales”, a háborús jóvátétel, amellyel Ausztria, Magyarország, Bulgária tartoznak a győztes államoknak.

s melyből bennünket románokat 10.5 százalék illet meg. A kapcsolat e között a németek között teljesen világos: hiszen Olaszország Hágában egyenesen a keleti államoktól neki járó részt használta kompenzációs objektumul.

Határozott ígéretet kaptam Hágában, hogy rövidesen bizottság fog összeülni a keleti hadiadósságok rendezésére is.

Ha nem is remélem, hogy ez most azonnal megtörténik, mindenesetre szilárd hitem, hogy most már e kérdés megoldása sem fog soká várakozni magára...”

Briand és Stresemann.

„Minek köszönhetjük mégis, hogy a konferencia, mely már-már teljes fiaskó előtt állt, mégis ily eredményt ért el legalább? — kérdeztem.

„Mindenekelőtt — felelte Mironescu — a hitelező államok egységes fegyelmezett szolidaritásának. Mindnyájan

nagyon erősen akartuk, hogy végre-vakára eljussunk a tényleges európai békeállapotokhoz.”

és az erős akarat sohasem marad eredmény nélkül. Briand csodálatos volt ezekben a forró hágai napokban — tette hozzá. — A világ békéje sokat köszönhet a francia belátásnak és engedékenységnek.”

„És Stresemann?” kérdeztem.

„Ő nem lehetett itt protagonista — nevetett a külügyminiszter. — Stresemann egészen nagykaliberű államférfi: istenáldás Németországnak — de az egész világnak is — hogy ezekben az időkben a német külpolitika ilyen kivételes ember kezében van. Az ő őszintesége, nagyvonalúsága, tiszta s magaslatos békeakarata nélkül nem tartanánk ott, ahol tartunk.”

„Vagyis hol? — kérdeztem. — Remélhetjük-e, hogy valóra válik Briand magasröptű tervezete: az Európai Egyesült Államok?”

„Hogyne, hogyne — válaszolta élénken a miniszter. —

Müllerék fogvatartását újból meghosszabbították.

A vádtanács ma elrendelte a gyanúsítottak további őrizetben tartását. — Liszka, Cionea-Csányi és Császár ártatlanságukat hangoztatták.

(Arad, szeptember 13.) Ma délelőtt szuronyos börtönőr vezette fel a törvényszék tárgyalótermébe a sokmillió vasuti panama miatt még előzetes letartóztatásban levő Müller Edét, Liszka Pált, Cionea-Csányi Iont, Császár Antalt. Miután a harminc napos vizsgálati fogságuk a mai nappal lejárt, ismét a vádtanács elé kerültek, hogy döntsenek további fogvatartásuk ügyében.

A vádtanács előtt Müller kijelentette, hogy elismeri a terhére rótt visszaéléseket és fenntartja azt az állítását, hogy valamenynyien, kik ellen az eljárást megindult, be van-

Hiszek benne, habár nem bizonyos, hogy megélem.

Nagy dolog, eszményi dolog, távoli dolog. Első és legfontosabb a világgazdaság. Védővámok mellett nem lehet európai föderációról beszélni.

Első a vámszabadság. Fokozatosan le kell rombolni a vámkorlátokat az egyes államok között.”

A kisántánt jelentősége.

„És Románia viszonya a többi államokhoz?”

„A lehető legjobb — sietett megerősíteni a külügyminiszter. A Maniu-kormány uralomrajutásának meg voltak a külpolitikában is a nagyon látható áldásos hatásai. Minden országgal javult a viszonyunk és a fennálló feszültségek is csökkentek. Szovjetországgal ugyan ma sem vagyunk diplomáciai viszonyban, de mindamellett a besszarábiai kérdés láthatólag nyugvópontra jutott és a helyzet teljesen békés. Németországgal — mind tudja — bár nagy áldozatok árán és nem a legkedvezőbb módon, de kiküszöböltük a fennállott ellentéteket és most kitímó viszonyban vagyunk velük.

Külpolitikánk alapja, gerince, hogy úgy mondjam a kisántánthoz való tartozásunk. Jó viszonyban vagyunk azonban a kisántánthoz nem tartozó szomszédainkkal is.

nak keverve az ügybe és résztvettek a sikerkasztásokban.

Liszka, Cionea-Csányi, Császár ártatlanságukat hangoztatták és kérték szabadlábra helyezésüket.

A vádtanács rövid tanácskozás után elhatározta, hogy mindnyájuknak vizsgálati fogságát harminc nappal meghosszabbítja. A vádtanács ezután a közkórházban betegen fekvő Fofiu-t kereste fel és előtte is kihirdették a határozatot amely szerint Fofiu továbbra is őrizetben marad.

A cluji ügyvédi kamara dékánja nem engedelmeskedik az igazságügyminiszteriumnak.

Törvénytelennek tart egy rendeletet és visszautasította annak végrehajtását. — Az ügyvédi kamara a sérelmes rendelet visszavonását kéri.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) Az igazságügyi miniszterium vezérigazgatója leiratot küldött dr. Andrei cluji törvényszéki elnöknek, akít arra utasít, közölje a cluji ügyvédi kamara dékánjával, hogy azt a három szobát, amelyet az ügyvédi kamara a törvényszéken elfoglalva tart, záros határidőn belül ürítse ki.

Dr. Dragomir dékán kijelentette, hogy a lejrat-

Egy regáti főszolgabíró titokzatos halála Esméletlenül találták meg egy erdőben és anélkül, hogy magához tért volna, meghalt.

Bucurestiből jelentik: Marinescu Nicolae valóban de munti-i szolgabíró az elmúlt héten eszméletlenül állapotban találták a községhez közel eső

tot tudomásul veszi, de nem engedelmeskedik annak, mert törvénytelennek tartja.

Az ügyvédi rendtartás ugyanis előírja, hogy az ügyvédi kamarák részére az igazságügyi palotákban helyet kell biztosítani, de egyébként is az elfoglalt szobák egyikében ingyenes jogsegélyiroda működik. Az ügyvédi kamara ez ügyben rendkívüli közgyűlést tart és intervenálni fog Voicu Nitescu jelenlegi helyettes igazságügyi miniszternél a sérelmes rendelet visszavonása érdekében.

erdő egyik tisztásán. Kórházba szállították, ahol egy nap múlva anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. Miután a holttesten külső sérülések nem látszanak, az ügyészség elrendelte felboncolását, hogy a titokzatos körülmények között bekövetkezett halál okát megállapíthassák.

VÁROSI MOZGÓFÉNYKÉPSZÍNHÁZAK MŰSORA

„CENTRAL” mozgóban Str. Russu Sorianu, volt Aulioh L. ucca | „ELIT” városligeti mozgóban
Ma, szombaton d. u. 5, 7 és 9 órakor

Alvilág. | **RIFF és RAFF** mint lég-hajósok.

Boston éjszakai élete minden bűnével. | Kétórás szüntelen kacagás.
Főszerepben: Clive Brook, Evelyn Brent, George Bankroft. | Főszerepben: Amerika Patt és Patachonja Wallece Beery és Raymond Hotton.

Vasárnap d. e. fél 12-kor mindkét mozgóban szenzációs lesz a MATINE.

HIREK.

Csikszenttamásért...

(Arad, szeptember 13.) A csikszenttamási tüzkatasztrófa nyomorba jutott áldozatai számára megindított segélyező akciónak megmozgatta a társadalom szívét. Napról-napra érkeznek adományok az Aradi Közlönyhöz és minden összeg, amit a szerencsétlenségbe sodortakhoz juttatunk el, az éhhaláltól ment meg egy-egy családot, amelynek tagjai üszkös gerendák fölött siratják elpusztult házukat s vagyoniukat. A mai napon a következő adományok érkeztek az Aradi Közlönyhöz:

Dr. Sebestyén Jenőné (Ines)	300.
Schartner Sándor	200.
Özv. Wätz Bálintné	200.
Marinkovics Péter	100.
Keresztes Arzén	100.
Özv. dr. Elekes Bálintné	100.
K. E.	100.
Dömötör Bertalan	100.
P. I.	100.
W. M.	100.
F. E.	100.
Gellényi Ernőné	100.
Eddigi gyűjtésünk	2750.

Összesen: 4550 lej.

— Az állam átvette a bányavidéki iskolákat. Petrozsényből jelentik: Régóta folytak a tárgyalások a vulkáni és aninoszai bányatársulatok iskoláinak államosítása tárgyában az állam és a bányatársulatok között. Az elmúlt hó végén végre megtörtént a döntés és az állam hajlandó az iskolák átvételére. Néhány nappal ezelőtt megérkezett a közoktatásügyi miniszterium által kirendelt bizottság, amely átvette a kérdéses iskolákat. Harminc tanító várta türelmetlenül a kormány döntését, mivel már augusztusban megkapták a bányatársulatok értesítését, hogy szeptember elsejétől kezdve nem reflektálhatnak szolgálataikra és beszüntetik fizetésüket. Az iskolák átvétele rendezte a tanítók helyzetét is, akiket az állam egy kivételével átvett. A bányatársulatok ezáltal mintegy öt milliós kiadástól mentesültek.

— Walkó Rómában. Rómából jelentik: A reggeli lapok első oldalán foglalkoznak Walkó magyar külügyminiszter római látogatásával. Örömmel állapítják meg, hogy ez a látogatás a két ország közötti barátság megerősítését jelenti. A külügyminiszter hosszabban tárgyalt Mussolinival.

— Hétfőn kezdik el tárgyalni a cseh felszabadítási adósságok ügyét Párisban. Prágából jelentik: A cseh felszabadítási adósság ügyében, amely — mint ismeretes — a legutóbbi hági jóvátételi konferencián is szóba került, szeptember 16-án kezdődnek meg a tárgyalások Párisban. A kormány megbízásából dr. Ossutzky követ és dr. Aladky miniszteri tanácsos utaznak a francia fővárosba.

— Egy kolozsmegyeri község tüzveszedelme. Clujról jelentik: Ma délután hatalmas tüzvesz pusztított a Tordától nem messze fekvő Ród községben. Gyufával játszódozó gyermekek okozták a tüzet, amely a nagy szélben угszólván percek alatt elterjedt. A község tűzoltósága hiányos felszerelésével hiába kísérelte meg a tűz eloltását, a veszedelem elterjedésének nem tudott gátat vetni. Ekkor a község jegyzője telefonon értesítette a cluji tűzoltóságot, amely autón ment ki a veszélyeztetett községbe és a tüzet három órai megszüntetett munka után eloltotta. A tűz nyolc házat, számos melléképületet, háziállatokat és gazdasági eszközöket pusztított el, több, mint egy millió lej értékben.

— A cseh legionista horzemas család tragédiája. Olmützből jelentik: A Schildberg kerületben lévő Schneewald községben kigyulladt Hetzer Emil volt legionista háza s feleségével és három gyermekével bennégett. A nyomozás eddigi adatai arra mutatnak, hogy Hetzer hirtelen elmezávarában megölte feleségét és gyermekeit, majd felgyújtotta házukat.

Az új tavaszi jumpert LUX használata által egész nyáron mindenki mint ujat viselheti.

A selyem- és gyapju-jumpereket gyorsabban lehet tönkretenni rossz mosószerek által, mint a mindennapi viselés által. Az ilyen szöveteket sohasem szabad közönséges mosószappannal mosni és dörzsölni, hanem csak LUX-al. A krémszerű Luxoldat minden káfolás és dörzsölés nélkül eltávolítja a piszkot, csak a szövetnek a habban való többszöri átnyomkodása szükséges. — A LUX annyira ártalmatlan a szövetekre, akár csak a tiszta víz.

LUX-ot nem lehet kapni seholsem kimerve, hanem csakis eredeti csomagolásban.

Ára mindemlőtt:

Nagy doboz Lei 33.—

Kis doboz Lei 15.—

LUX

LUX SOAP CO. LONDON, PORT SUNLIGHT, ENGLAND

2745

Eiökölő hölgyközönség látogatja Ruttkay & Botye

és
fehérnemű-kelengye vállalatát
Arad, megyeházzal szemben.

— Hatvanegy napi éhségstrájk után meghalt a lahorei politikai bünper egyik vádlottja. Lahoreból jelentik: Rabindranath Dass, a lahorei politikai bünper egyik vádlottja hatvanegy napi éhségstrájk után meghalt. A halottat kiadták fivérének, aki ünnepélyes keretek között fogja eltemetni. A többi öt vádlott beszűntette az éhségstrájkot. Kettőt közülük a rabkórházba szállították.

Visszaélésekkel gyanúsítják Palcu csődömgondnokát.

Ujabb fordulat Palcu Lázár csődügyében.

(Arad, szeptember 13.) Több alkalommal beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy Palcu Lázár jogi képviselőjének sikerült a csődbejutott kereskedő valamennyi hitelezőjével megegyezést létrehozni. Mindössze csak a tömeggondnoknak nem sikerült a honorárium tárgyában megegyezni. Ebben az ügyben ma meglepő fordulat állott be. A csődválasztmány

és a főbb hitelezők beadványt intéztek dr. Costea csődbiztoshoz, amelyben arra kérik, hogy az ügy iratait sürgősen tegye át a bíróság az ügyészséghez, mert alapos a gyanu, hogy a tömeggondnok a büntető törvénykönyvbe ütköző különböző visszaéléseket követett el a csődvagyon terhére. A csődbíróság legközelebb határoz a kérelem tárgyában.

Lindbergh feleségével tíz hetes légi utra készül.

Párisból jelentik: Lindbergh ezredes feleségével október 9-én 11.000 kilométeres légi utra indul. Az Oceanrepülő Miami-ból indul Holland-Guayanába, amely ut tíz hétig tart.

Lindbergh a légi viszonyokat tanulmányozza, hogy a légi postaforgalom bevezetése előtt jól ismerje a helyzetet.

Férfiholttestet találtak egy csomagban a lillei pályaudvaron.

Rigandin könyvelő az áldozat.

Lilleből jelentik: A pályaudvar ruhatárában egy csomagban a napokban egy férfi holttestére akadtak. A rendőrség ma megállapította, hogy a szerencsétlen ember Rigandin harmincegy éves könyvelő. Az áldozat fia a nemrég meggyilkolt Blaque asszonynak. A

nyomozás valószínűnek tartja, hogy a két gyilkosság összefüggésben van egymással. Sikerült megtalálni azt a hordárt, aki a hullát tartalmazó csomagot a ruhatárban elhelyezte. A nyomozás folyik.

Legkiválóbb uriszabóság
Angol szövet nagyraktár

SAMSON I. ARAD,
Neuman-palota

Őszi különlegességek
beérkeztek.

LEGUJABB.

Újabb tárgyalások az angol—orosz diplomáciai viszony felvétele ügyében.

Moszkvából jelentik: A szovjetkormány az Angliával való diplomáciai viszony felvétele tárgyában elfogadta az angol javaslatot. Ennek értelmében a szovjetkormány tel-

hatalmu megbízottat küld az angol fővárosba, hogy ott befejezzék a diplomáciai viszony felvételére vonatkozó tárgyalásokat. A tárgyalások szeptember 24-én kezdődnek meg.

Német és francia órákat nagyon olcsón adok.

Cím a kiadóban. 4727

— Balul sikerült repülőgéppróbák. Prágából jelentik: Ma délelőtt fél 12 órakor új repülőgépeket próbáltak ki. A gyakorlatozás végén, leszálláskor két gép összeütközött, Bradda repülőkapitány és Jodan szakaszvezető súlyos sérülést szenvedtek.

— Egy kisleány beleesett a forró paradicsomba. Nagyváradról jelentik: Salamon Jakab piaci árus felesége tegnap délután lakása udvarán paradicsomot főzött. A paradicsommal telt fazekat az udvaron álló kátlanba helyezte, azután néhány percre lakásába távozott. Eközben Éva nevű három éves kisleánya a kátlanhoz ment, ahol valószínűleg megszedült és a forró paradicsomba esett. Fájdalmas sikoltozására Salamonné azonnal az udvarra futott, de mire a gyermeket borzalmas helyzetéből ki tudta szabadítani, az már annyira összeégett, hogy néhány órai rettenetes kínok között meghalt. Salamonné a karján szintén súlyosan összeégett.

— Nagy zivatar Toulon környékén. Toulonból jelentik: A Földközi-tenger francia partvidékén óriási vihar pusztított, amely hatalmas károkat okozott. Toulonban több ház víz alá került, úgy, hogy a városban a kar körülbíró százötvenezer frankot tesz ki.

— Rablógyilkosság áldozata lett egy zilahi napszámos. Zilahról jelentik: Tegnap reggel lakásán halva találták Csókát Anna 49 év körüli zilahi asszonyt, aki napszámból tartotta fenn magát. A szerencsétlen asszony rablógyilkosság áldozata lett, akit eddig ismeretlen tettes az éjszaka folyamán gyilkolt meg oly módon, hogy miután száját ronggyal betömte és kezeit összekötözte, a nyakán egy vékony kötelet addig szorított, míg megfulladt. Az asszonynak mintegy tízezer lej megtakarított pénze volt, amely a lakásból eltűnt. Az a feltevés, hogy a gyilkosságot olyasvalaki követte el, aki tudott a napszámos asszony összekuporgatott pénzéről.

— Los Angeles, a nőrablók városa. Newyorkból jelentik: Los Angelesben az utóbbi hónapokban veszedelmesen lábrakapott a nőrablás divatja. A rendőri statisztikák kimutatása szerint július és augusztus hónapokban tizenkét nőt raboltak Los Angelesben. Az elrablott nők tizenöt-huszonöt évesek. Vakmerő módon dolgoznak a nőrablók. Egy gazdag kereskedő felesége például Los Angeles egyik főcuccján tartott hazafelé az esti órákban. Körülbelül száz méternyire a lakásától, odaugrott hozzá egy néger, megragadta, felkapta és mielőtt az asszony segítségért kiálthatott volna, beugrott vele egy csukott autóra, amely rögtön elrohogott. Egy tizenöt éves diákleány elpanaszolta szüleinek, hogy ha iskolába megy, már napok óta követi az uttesten egy automobil. A szülők nem vették komolyan a gyermek panaszát és nem törődtek a dologgal. Néhány nappal később azután a tizenöt éves lány eltűnt. Több járőrközlő elmondotta, hogy látta, amint az egyik elég forgalmas fasorban egy autó mellett egy kisleány több férfival dulakodott. A járőrközlők azt hitték, hogy egy becsipett társaság rendez valami álverekedést és nem törődtek tovább a dologgal. A losangelesi rendőrség még egyetlenség esetében sem tudott a nőrablók nyomára bukkanni és egyelőre nincs is semmi reményük, hogy az elrablott nők megkerüljenek.

— Az Aradi Róm. Kath. Kör vezetősége ezúton is értesíti a kör tagjait, hogy a kör új helyiségei Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. szám I. emelet alatt folyó hó 15-én, vasárnap nyílnak meg. Kérjük a kör tagjait, hogy új helyiségeinket minél nagyobb számban látogassák.

— Jelentkezzenek tartózkodási engedélyükért!

Az aradi sziguranca közli az alább felsoroltakkal, hogy egy évi tartózkodási engedélyt kaptak, a melynek átvételére jelentkezzenek a sziguranca: Neumann Vilmos, Lucaci Katalin, Schwartz Sándor, Zampa Ferenc, Spitzer Mórné, Volberg Sándor, Csécs Rozália, Csécs Erzsébet, Crisan Petru, dr. Kurzer Károly, Kurzer Bertalan, Balázs Rozália, Balázs Etelka, Jorgoi Jordan, Lasser Johanna, Zima Erzsébet, Hegl Elena, Lövinger Julianna, Gabos Sándor, Dudás Pável, Ficor Julianna, Veisel Herman, Muntean Mihai, Stoianovici György, Braunstein Imre, Tari Lajos, Ungár Vilmos, Török Ernő, Büchler Mária, Martin Elena, Piron Margareta Alice, Doninger Margareta, Witte Károly, Lehner Victor, Szántó János, Schiller Gyuláné, Valóczi Ferenc, Török Viola, Leichtmann Zoltán.

— Áramszünetelés. A villanytelep közli, hogy vasárnap, f. hó 15-én az áramszolgáltatás vezetékvizsgálás miatt szünetelni fog: Reggel 7 órától délután 2 óráig a Maros folyó és a M. Sceavola (Háió), T. Dobra (Boczkó), Baritiu (Rákóczi), Piata Catedralei (Tökölly-tér), V. Stoiescu (Teleki) és a A. Saguna (Választó) utcák által határolt területeken.

— A német tannyelvű népiskola helyiségei a L. Vulcan (v. Kazinczy) utcában vannak.

— A kereskedő-tanonciskolában a beiratások szeptember 18—20-án délután 3—5 órákor vannak.

Nagy robbanás egy német dinamitgyárban.

Kölnből jelentik: A Grevenbrückből érkező jelentések arról számolnak be, hogy a Wiegner-dinamitgyár fürdei telepén nagyarányú robbanás történt, amelynek több halottja van. Közeli részletek még hiányoznak, de az eddigiek szerint az üzemvezető, a gyár helyettes igazgatója és számos munkás áldozatul esett a katasztrófának.

Szakszervezetbe tömörültek a párisi szivarcsutkagyűjtők.

Párisból jelentik: A szivarcsutkagyűjtők Párisban szakszervezetbe tömörültek. Egyesülésük célja, hogy kellőképpen védekezzenek a kontárok és egyéb csavargók működése ellen.

A szivarcsutkagyűjtők most felosztják a vá-

Akinek két állampolgársága is van.

A nehéz problémát az aradi rendőrség úgy oldotta meg, hogy átküldte az ügyészségre a „szerencsés” embert.

(Arad, szeptember 13.) Ma délelőtt egy feljelentés alapján érdekes letartóztatást eszközölt az aradi államrendőrség. Kovacs-csecki Dezsőné aradi lakos feljelentést tett Kecskeméti András ellen, akitől még 1926-ban negyvenezer lej értékű különféle holmikát vásárolt és az összeget kifizette. Kecskeméti azonban átszökött Magyarországra, anélkül, hogy az árut leszállította volna. Mint megállapítást nyert, Kecskeméti annak idején egy határátlépési igazolvánnyal ment át Magyarországra és a feljelentés szerint, tegnap jött csak vissza Aradra. A rendőrség ma délelőtt előállította Kecskeméti, aki tegnap ugyancsak határátlépési igazolvánnyal tért vissza és utlevél nélkül tartózkodott 1926. óta Magyarországon. A legnagyobb meglepetésre Kecskeméti beigazolta, hogy ő magyar állampolgár, felmutatta az erre vonatkozó okmányait. Ezzel szemben szabályszerűen kiállított román állampolgársági okmányokkal is rendelkezik, melyeknek alan-

Az arabok bojkottja a zsidók ellen Palesztinában.

Biztosítják a zsidó istentiszteletek nyugodt lefolyását.

Jeruzsálemből jelentik: A hatóságok megtették a legmesszebbmenő intézkedéseket, hogy a péntek esti és szombati zsidó istentiszteleteket ne zavarják meg. Az arabok nagy propagandát fejtenek ki a zsidók elleni bojkotmozgalom érdekében. Elhatározták, hogy a zsidóktól nem vásárolnak semmi mást, csak földbirtokot.

Mozi.

xx Holnap estétől kezdve a városligeti Elitmozgó új, nagyszerű műsort vetít. Holnap este lesz ugyanis a Wings világsikerű aratott paródiájának, a „Riff és Raff mint léghajósok” című kacagtató vígjátékának a bemutatója. Riff és Raff mulatságos kalandja állandó nevetésre készíti a közönséget, amelynek már számos derűs perccel szerzett Wallace Beery, Raymond Hatton és Louise Brooks, a film három főszereplője. Műsoron szerepel még az új Filmjournal, amely érdekes felvételekben mutatja be a nemrég lezajlott, nagyfontosságú történelmi eseményt: a Vatikán kibékülését Olaszországgal.

Szombat reggel érkeznek az országos mérnök-kongresszus résztvevői Aradra.

Kik fogadják a vendégeket.

(Arad, szeptember 13.) Nagyarányu előkészületek folynak a holnap kezdődő országos mérnök-kongresszusra. A rendezőség már teljes mértékben előkészítette a fogadtatást, amelynek ügyével ma délelőtt a város interimár-bizottsága is foglalkozott. A vendégek holnap reggel 7 órakor érkeznek különvonaton az aradi állomásra, ahol a város nevében dr. Botioc Elek szenátor fogadja őket. A Kulturpalotában dr. Nichi Lázár igazgató és a város által a kongresszus résztvevőinek tiszteletére a Fehér Keresztesben rendezett banketten Grigorovici István dr. üdvözli a város vendégeit.

A rendezőbizottság, amelynek élén Petrescu Miklós Astra-gyári főmérnök áll, mindent elkövetett arra vonatkozólag, hogy a vendégek szép fogadtatásban részesüljenek.

rost kerületekre és nyolc órai munkaidő mellett fogják összegyűjteni az eldobott szivarvégeket, a mit azután azoknál a kereskedőknél, akik ezzel foglalkoznak, szortírozás után értékesítenek.

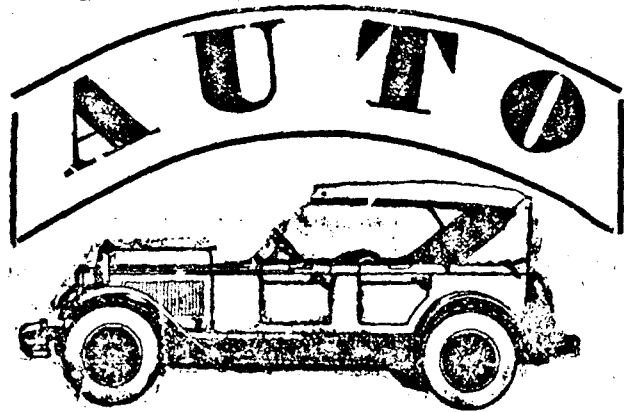
ján 1926-ban határátlépési igazolványt szerzett romániai illetékes hatóságoktól.

A rendőrséget nagy probléma elé állította a két állampolgárságú letartóztatott ember, a kivel, mint román állampolgárral szemben, másképp kell eljárni, mintha magyar állampolgárként kezelik. A problémát egyelőre úgy oldották meg, hogy Kecskeméti átküldték az aradi ügyészségre, hol valószínűleg tisztázni fogják állampolgárságának kérdését is.

Rendőrtiszt, mint betörővezér.

Letartóztatottak egy cseh rendőrtisztet, aki társával kirabolta az adóhivatalt.

Prágából jelentik: Az augszti csendőrség ma betörés és rablás miatt őrizetbe vette Dolezsán József rendőrtisztet és Hisanek József lakatossegédet. Kiderült, hogy mindketten számos betöréseket követtek el. Dolezsán egy kereskedőnek nagymennyiségű bélyeget kínált eladásra olcsóbb áron. A kereskedő feljelentette a rendőrtisztet és így derült ki, hogy ő és társai rabolták ki az adóhivatalt, ahonnan harmincnyolcezer korona értékű bélyeget loptak el. A betörők harmadik bűntársa Novotni Márton, amikor megtudta, hogy nyomában vannak, elmenekült. A letartóztatott két ember beismerie bűneit.

Newyork az autótolvajok Eldorádója.

Naponta husz autót lopnak az amerikai metropolisban. — Ha az asszony sokáig öltözködik. — Érdekes jelenetek a newyorki autós-életből.

Amerikában ma már az autó körül hullámzik sok bűneset. Az autó cél és eszköz egyaránt. Eszköz, amikor a bűnös az autó szárnyaló gyorsaságával biztosítja menekülését — hisz ebből született meg külön az autóbandida-típus — és cél, amikor az autó maga a kiszemelt zsákmány.

Egy newyorki kimutatás szerint ott egy napra husz autólópás esik. Egyszerű, közönséges vagy válogatott trükkökkel ékeskedő lopás. Ha nálunk is ilyen tempóban menne, hamarosan kifogynának az autók. De Newyork bírja ezt a luxust is.

Az autótolvajoknak Amerikában már megvan a maguk külön szervezete is.

Az autók tehát Newyorkban általában kritikus állapotban leledzenek. Állandóan körülrázza őket a tolvajhad. Grover Aloys Wahlen, az új newyorki rendőrfőnök, aki egyenesen egy nagy áruház cégvezetői minőségéből ült be a rendőrfőnök székébe minden átmenet nélkül, első gondjai közé vette így többek között az autótolvajok elleni harcot is.

Nem tűri tovább a magára hagyott autót az uccán, a taxinak is csak annyi ideig szabad egy-egy ház előtt megállni, amennyi az utasok kiszállására és a viteldij kifizetésére elég. Mert nagyon természetes, hogy az autótolvajok a várakozó állományban leledző ugynevezett özvegy autókra vetik szemeiket.

A derék kereskedő — pardon most már rendőrfőnök — rideg szigorúsággal hajtja végre ezt a rendeletét, mely a biztonságon kívül a közlekedés rendjét is szolgálja akarja. Történet tehát például ilyen eset is!

Egy derék newyorki polgár megállapodott kedves nejével, hogy estére színházba mennek. A mondott időre pontosan megjelent a lakása előtt az autójával. Persze öngyámsága még nem volt készen a tolettjével. A férj már türelmetlenül kezdett és erősebb sürgetés okából bement a házba, a lakására s azalatt magára hagyta az autót. Végre elkészült öngyámsága. Karongva jöttek kifelé... de az autó schol. Mint kiderült, szónélkül elvitte a rendőrség. Sokáig tartott, amíg sok sürgetésre s még több igazoló-okmány demonstrálása mellett kikapta az autóját. Addigra a színházi előadás is már véget ért. Emberünk hába méltatlankodott. Hiába fordult magához Wahlenhez, a rendőrfőnökhöz panasszal.

— Asszonyok ne késsenek! — volt a lakonikus válasz.

Maga a rendőri statisztika vallja be szégyenkezve, annyi ügyes és fortélyos legények az autós-életben utazó tolvajok.

Mindenekelőtt az ellopott autót nyomban hamis rendszámotlával szerelték volna fel. A hamis igazoló-iratok is természetesen hozzáillenek. Ugyanis, mint kitudódott, Newyorkban ezeket már rendszeresen gyártják és árusítják. Nagyon sok hamis rendszámotlával van forgalomban.

És a tolvajok nem egykönnyen fogatják el magukat. A nyáron két rendőr, nem messze a newyorki rendőrfőnökségtől meglátott ilyen gyanús rendszámotlával autót. Kis turakocsi volt, két férfi s egy nő ült benne. A rendőrök a saját kocsijukkal utána mentek, de a turakocsiban ülők észrevették a rendőrök szándékát és jó sebesre állították be az iramot. Száguiták a déli forgalomtól zsúfolt uccákon. Vad najsza keletkezett. Az üldözött kocsi birtelen

kanyarodással beleszaladt egy házaló gyümölcsös taligályába. Csak úgy repült a sok banán... A legközelebbi sarkon újra fordult a turakocsi. Itt egy öt éves kisfiu lépett éppen le a járdáról. A menekülők egy pillanatra tévőváztak, aztán nekirontottak. A kisfiu ottmaradt félrevágva, holtan... A gonoszság elérte célját. Csupa olyan eset, mely meglassította az üldözést, a tolvajok egéruat kaptak és eltűntek az óriási háztömbök között.

+ Amerika leszállítja az autótámokat. Newyorkból jelentik: Amerika a külföldi személyautók vámját 25 százalékról 10 százalékra szállításra le.

+ Új rekord készül. Angliában Kaye Don, a kiváló rekorder részére készítenek most egy monstre-versenykocsit, amely állítólag alkalmas lesz Segrave világrekordjának megdöntésére.

A Vulcu I. Maxim-csőd tömeggondnokának honoráriumma.

Sarbu György dr. 10 millió 300 ezer lej honoráriumot kért, a törvényszék 2 millió 249.000 lejt állapított meg részére. — A csődválasztmány egyik tagja meglebbezte a bíróság döntését.

(A rad, szeptember 13.) A temesvári tábla ma átirattal fordult az aradi törvényszékhez és kérte, hogy a Vulcu I. Maxim csavargár ellen elrendelt csőd összes iratait haladéktalanul terjesszék fel Temesvárra. A tábla ugyanis november 3-ára tüzte ki dr. Sarbu György csődtömeggondnok honorárium-ügyének a tárgyalását. Dr. Sarbu ugyanis a két éves csőd likvidálásának befejeztével benyújtotta a törvényszékhez költség számláját, ami 10 millió 300.000 lejt tett ki. A törvényszék hosszas tanácskozás után

a csődtömeggondnok honoráriumát 2 millió 249.000 leiben állapította meg.

Ítélet a temesvári kommunista-perben.

Müller Kálmán, Krebsz József és Strominger József egy évi, a többi vádlottak 6-8 hónapi börtönbüntetést kaptak. Nyolc vádlottat felmentett a bíróság. A letartóztatásban levő elítéltek továbbra is fogva maradnak.

Temesvárról jelentik: A temesvári kommunista perben elhangzott az ítélet. A törvényszék Popescu-tanácsa ma délben hirdette ki ítéletét, amely szerint két hónaptól egy évig terjedő büntetéssel sújtották a monstre kommunista per vádlottjait. Tizenhárom napon keresztül a közönség nagy érdeklődése mellett tartott a tárgyalás és mára az izgalom tetőpontjára emelkedett. Az egész város lakossága felfigyelt a mai eseményre és már korán reggel szokatlanul megélénkült a fogház környéke. Az ügyészségi fogház épületének első emeletén van a nagy esküdszéki tárgyalóterem: az április 7-iki véres események epikópusának színhelye.

Tizenegy órára tüzte ki Popescu elnök az ítélet kihirdetésének időpontját, de már korán reggel

nagy rendőri készütség szállotta meg az egész környéket, mert olyan hírek terjedtek el a városban, hogy a munkásság tüntetésre készül.

A fogház kapujánál mindenkit, aki az épületbe igyekezett, szigorúan igazoltattak és mielőtt a tárgyalóterembe felmehetett volna, mindenkinek zsebet átkutatták. Dacára annak, hogy belépőjegyeket a törvényszék elnöke csak mérsékelt számban adott ki, tíz órára már zsúfolásig megtöltötték az érdeklődők a tárgyalóteremnek a közönség részére fentartott padsoarait. Rendőrtisztek, detektívek, ügyvédek szorongtak a padokban, a közönség azonban még mindig szaporodott.

Nemsokára elővezették a vádlottakat is. Szuronyos börtönőrök kísérték fel a fogházból Müllert, Krebszet, Stromingert és társaikat, akik még mindig vizsgálati fogságban voltak. Egymásután érkeztek a szabadlábon tartózkodó vádlottak is és mindenki elfoglalta helyét. Valamennyien jól tudták, hol van a helyük — tizenhárom nap alatt.

+ Fából — benzin. A stockholmi technikai főiskolán kísérleteket folytatnak a benzinnel fából való előállítására.

+ Autózalogház Párisban. Egyes párisi furfangos autótulajdonosok a garage-költségek megtakarítása végett kocsijukat tételre el szokták zálogosítani. A városi zálogház most kénytelen volt egy 2000 férőhellyel rendelkező nagy garazst építeni.

+ Karburátor-feltalálók halála. Csodálatosak a véletlen utjai! Németországból jön a hír, hogy Boulade, a Zenith-karburátorgyár alapítója, autóbaleset folytán meghalt. Ugyanebben az időben Cozette, a hasonló nevű karburátor feltalálója, a Monthléry-autodromban baleset folytán életét vesztette. Kocsija egy fordulóban felborult. Cozette koponyatorést szenvedett s azonnal meghalt.

De a törvényszék határozata ellen a Victoria bank, mint főhitelező és dr. Pop Teodor ügyvéd, a csődválasztmány egyik tagja személyében felebbezést jelentett be a táblához. A csődválasztmány is foglalkozott ezzel a kérdéssel, de ott nem hoztak határozatot. Érdekes, hogy a csődválasztmány ülésén a választmány egyik tagja 50.000 lej honoráriumot javasolt a csődtömeggondnoknak két eszterdeji munkájáért ugyanakkor, amikor ezen két év alatt a telep éjjeliőre 72.000 lejt kapott. Ügyvédkörökben nagy érdeklődéssel tekintenek a temesvári tábla határozata elé.

Féltizenkettő után bevonult a törvényszék és Popescu elnök kihirdette az ítéletet, amely szerint:

A temesvári törvényszék az április 7-iki eseményekből kifolyólag megindított kommunistaperben

bűnösnek mondja ki: Müller Kálmánt és egyévi börtönre és 5000 lej mellékbüntetésre,

Krebsz Józsefet egyévi börtönre és 500 lej mellékbüntetésre,

Strominger Józsefet egyévi börtönre és 5000 lej pénzbüntetésre ítélte.

Popescu Doriánt, Ortner Irént, Vasilescu Rivát, Trandafirescu Konstantint, Grofu Jánost, Petrescu Angelt, Moti Györgyöt és Niculescu Jont felmentette.

A többi vádlottat 6-8 havi fogházra és 2000 lej pénzbüntetésre ítélte. Nyolchavi börtönbüntetést kaptak: Hirsch Ábrahám,

Wolff, Fuchs és Urbancsov vádlottak.

Hathavi börtönbüntetést kaptak: Steinhart, Baga, Nagy, Pajzs, Klein, Csiki, Salamon, Moraru, Blaj, Farkas, Vas, Gruia, Vulcu, Gempet, Gombó, Hangrad, Walter, Mateisz, Illés, Vargancsik, Popa, Ábrahám Sonja, Bayer, Rangetz, Raduti, Illés József, Florea, Zsigmond és Bartolff vádlottak.

A kiskoru Papp Ilona két hónapot kapott.

Az ítéletbe a vizsgálati fogságot a bíróság becsámította.

Az ítélet indokolásának felolvasására került ezután a sor.

Első részében az indoklás a felfegyverkezés tényével foglalkozik, amit bizonyítottnak vett a bíróság azáltal, hogy Stromingernél egy revolvert találtak.

A védők beadványt terjesztettek a bíróság elé, amelyben kérik a tíz elsőrendű vádlottak szabadlábra helyezését a felebbezés tárgyalásig. A bíróság ítélehozatalra vonul vissza.

Rövid tanácskozás után a bíróság kihirdette a határozatot, amely szerint az előzetes letartóztatást tíz vádlott ellen, akik eddig is fogva voltak, fentartja.

Megnyílik október 1-én. — Havi 120 leierért.

Francia, angol, német, spanyol és román nyelv tanítás, filozofia, kultúra előadások, könyvelés tanítás, kereskedelmi jog és levelezés.

Minden nap 3-6 óráig. **Érdeklődni és beiratkozások: „MINERVA” fordítási iroda Bulev. Regina Maria No. 10.**

KÖZGAZDASÁG.

Bécsben megkezdték a házbérfizetést.

Megszilárdultak az ingatlanértékek. — A bécsi háztulajdonosok éveken át tartott keserves küzdelme eredményre vezetett. Augusztus 1-e óta Bécs házbért fizet. A bér tudvalevőleg az első évben 2300-szorosa a békebérenek, a további két év alatt 3000-szeresére emelkedik. Ezenfelül fizetendők még az ugynevezett lakásépítési adó és az összes közüzemi költségek, mint víz-díj, kéményseprő, világítás, lift, fűtés és a ház tüzbiztosítási díja is. Mindez együttvéve a békebére körülbelül 30-35 százalékát teszi, amiből a háztulajdonosnak körülbelül a fele megmarad. Az augusztus 1-e előtti állapottal szemben ez mindenestre jelentékeny emelkedés, hiszen addig a békebérenek mindössze körülbelül 1 százalékát fizették.

Az első bérnegyed tapasztalatai azt mutatják, hogy a bérfizetés mindenütt zavartalanul folyt le. A nemfizetésnek ugyanis súlyos következményei lehetnek: a felmondás. Pusztán a háziur és bérlők közötti perek tömege tételtel folymathat, amelyek főként az 1914-es bér, mint alaphér körüli differenciák elintézését várja a bíróságoktól.

A házbérfizetés ténye természetesen lényeges befolyást gyakorol az ingatlanpiac helyzetére. Általánosságban az ingatlanok értéke megszilárdult. Az ingatlantulajdonosok nagy része visszavonta eladási megbízását, mert a külföldi példákön okulva, várja az ingatlanok értékének valorizálását. Igaz, hogy az érték kialakulását lényegesen befolyásolja

bécsi biztosítóintézetek nagy házvásárlásai.

még azoknak a nagy számban lévő ingatlantulajdonosoknak a helyzete, akik magas terheiknek kamatait a ház jövedelméből még fizetve nem látják s így még mindig nagyon olcsón engedik át ingatlanukat a vevőknek.

A mai érvényben lévő piaci ár alapján a bécsi házak a befektetett tőkének 4-5 százalékát jövedelmezik tisztán, amely hozadék évente 1 százalékkal emelkedik. A periferián lévő házak 7-8 százalékot, sőt egyes esetekben még ennél is többet jövedelmeznek. Ezzel szemben az ingatlanok mai forgalmi értéke a békeérték 20-30 százaléka között ingadozik.

Sajátságos változás állott be a vevők szemléjében. Amíg az elmúlt években bécsi vevő alig akadt s a házak tulajdoni részben idegen kézbe kerültek, most a vevőknek lehetne mondani 80 százalékba bécsi. A helyispekuláció erősen dolgozik s ennek alapján az utóbbi hetekben egész sora a bécsi bérpalotáknak cserélt gazdát. Különös eréllyel fektüdtek az ingatlanvásárlásba a bécsi biztosító intézetek, amelyek díjtartalékuk legbiztosabb elhelyezését az ingatlanokban látják s nagy számban vásárolták össze Bécs legszebb palotáit.

A hatóságok álláspontjára jellemző, hogy az osztrák országos bíróság átiratot intézett az összes telekkönyvi hatóságokhoz, amelyben utasítja őket, hogy az árverésre kiírt ingatlanok becslését az új házbérfizetési törvény folytán beállott értékváltozás figyelembevételével újból rendeljék el, illetve módosítsák.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁRLATKOR 3.08 VOLT A LEJ.

= Bucuresti-i tőzsdezárlat. De viz á k: Páris 6.58.50, Berlin 40.09, London 816 és háromnyolcad, Newyork 168.09, Milánó 8.80, Zürich 32.44.50, Bécs 23.71.50, Prága 4.98.50, Budapest 29.39, Varsó 19. Valuták: Márka 40, sterling 812, francia frank 6.57, svájci frank 32.40, olasz lira 8.82, dollár 167, osztrák schilling 23.80, magyar pengő 29.40, csehszlovák korona 4.98.

= Terménypiac. (Gárdos & Bornstein-cég jelentése.) A mai hetipiacon ugyanazon árak alakultak ki, mint az elmúlt héten, kivéve a tengerit, melynek ára ismét olcsóbbodott. Buza 500-510, árpa 320-350, zab 320-350, tengeri 420-450 lejes áron keltek el.

= A gabonakereskedők telefonbeszélgetései szezón idején. A kereskedelmi és iparkamara ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy intézkedések történtek aziránt, miszerint a gabonauzletkötések idején a gabonakereskedők telefonbeszélgetései elsőbbségben részesüljenek.

= A városházán tudomásul vették Hoffmann Ottó betársulását a Városi kávéházba. Az interimár bizottság mai ülésén tudomásul vette Karácsonyi Testvérek, a Városi kávéház tulajdonosainak ama bejelentését, hogy Hoffmann Ottó aradi csemegekereskedő betársult a cégbe.

= Piaci árak. Burgonya 3-4 lej, zöldbab 10-12 lej, alma 5-8 lej, körte 6-14 lej, szilva 3-6 lej, szőlő 12-15 lej kilogrammonként, tojás 2.20 lej darabja, tehénúró 10-12 lej, juhtúró 48 lej, vaj 100-140 lej kilogrammonként, tej 6-7 lej, tejjel 37-40 lej literje. A baromfi-
diac árai: sóvány liba 220-250 lej, sovány ka-

esa 120-130 lej, tyuk 100-110 lej, csirke 50-90 lej párja, kövér liba 600-650 lej, kövér kacska 270-300 lej darabja.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

SZOMBAT, szeptember 14.

Bucuresti. 22. Szimfonikus hangverseny. 22.55. Szimfonikus hangverseny. — Berlin. 18. Szórakoztató zene. 21. „Bluff” vidám hangjáték. — Belgrád. 23.50. Jazzband. — Wien. 19.50. Prof. Julius Isserlis zongorahangversenye. 20.35. Rena Piiffer-Lax olasz operáriát énekel. 21. O. Schwartz K.: Marthern: „A boxbajnok”, c. háromfelvonásos tréfájának előadása. Utána könnyű zene. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 10.05. Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. 18.10. Vitéz dr. Málnássy Ödön felolvasása: „Rákóczi leghevebb katonája”. 18.35. Az angliai világjamboreeről visszatért magyar cserkészek egyesített énekkarának hangversenye. Vezényel: lovag Koller János karnagy. 19.35. Ditrói Mór, a Vigszínház első igazgatója, „Komédiások” című könyvéből részleteket olvas fel. 20. Magyar dalok. 21.15. Tangók és keringők. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

VASÁRNAP, szeptember 15.

Bucuresti. 22.45. Dalok. 23.15. Hegedűhangverseny. Berlin. 20. Operáriák. 21. Suitek. — Belgrád. 21.30. Pomorisac B. hegedűművész hangversenye. 23.45. Jazzband. — Leipzig. 20.30. Giuseppe Verdi: „A végzet hatalma” című operájának közvetítése. 23.30. Táncczene. Milánó. 17. Rádió-kvintett, utána Giordano „Siberia” című operájának közvetítése. — Prága. 8. Hangverseny közvetítése Karlsbadból. 10. Egyházi zene. 12. Szórakoztató zene. 12. A lövészegylet zenekarának hangversenye. 17.30. Délutáni hangverseny közvetítése. 19.05. Humor a dalban. 20. Táncczene. 21. Szórakoztató hangverseny. — Róma. 22. Puccini „Tosca” című operájának közvetítése. — Wien. 21.15. Arthur Sullivan: „A mikádó” című operettjének előadása. — Budapest. 11. Egyházi zene. 12.30. Ezen a tételezésen, Erd-

kál dr. Raffay Sándor püspök. 13.30. A m. kir. operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 19.30. Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye. 20.15. Róbert Emmy, a bécsi állami Operaház volt kórártúrénkesnőjének hangversenye. 20.45. Sport- és lóversenyeredmények. 21. Tarka est.

— Ma megjelent a „Der Deutsche Rundfunk” gazdagon illusztrált legújabb száma a következő érdekes tartalommal: A rádióművészetről, Bemondások és bemondók, A nagyvárosok kis szenzációi, Éjszakai előadás Foujitanál, Rádióújdonások innen-onnan, a Mirag gyermekkorál, Európa rádiósai Genét hallgatják, Rádió Spanyolországban. Őszi program, Kritikák, Technikai újítások és ezenkívül szeptember 15-től 21-ig részletes, egész Európára szóló programot ad.

Sokan kimaradnak a választói listából.

Az összeírás csak azokra vonatkozik, akiknek már volt választói jogosultságuk.

(Arad, szeptember 13.) Nagy meglepetést keltett városzerte az a hír, amelyről az Aradi Közlöny részletesen beszámolt s amely szerint a város vezetősége két napon át hivatalból veszi fel az illetőségi listába azokat, akik szeptember 10-ig nem jelentkeztek. A fertálymesterek ma reggel megkezdték munkájukat és már a mai délelőtt folyamán számos polgárt írtak össze. A pótösszeírás — mint mára megállapítást nyert — nem terjed ki az egész városra, hanem csupán azokra vonatkozik, akik benn vannak a régi választói listában. Ezeknek a címét írják ki és adják át a fertálymestereknek, akik sorban felkeresik őket és az illetőket, valamint családjuk tagjait bejegyzik az ivatekre.

Ily módon a pótösszeírás dacára is sokan fognak kimaradni az illetőségi listából, amelybe pótólólag csak azok kerülhetnek be, akiknek már eddig is volt választójoguk.

SPORT.

O Simeria Aradon. A kisszentmiklósi „Banatul” ezúton is értesíti közönségét, hogy első bajnoki mérkőzését vasárnap 2 órakor játssza saját pályáján.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel

NYILTER.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás!

Üzletátruházás folytán felhívom Schwartz József aradi Str. George Popa 1. szám alatti kereskedő hitelezőit, hogy fizetési követeléseiket részletezve irodámban 8 nap alatt jelentsék be.

Dr. Petz Gyula ügyvéd, Ujarad.

Tisztelettel értesítjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy Aradon, a Minorita templom főbejárata mellett **csemege és fűszerüzletünket ma megnyitjuk.**

Üzletünket modern formában átszerveztük, teljesen friss árukkal gazdag választékkal felszereltük, hogy versenyképesek lehessünk. Évtizedes szakérettéségünk biztos garancia arra nézve, hogy vevőink a leg gondosabban legyenek kiszolgálva. Örömmel állunk a n. é. közönség rendelkezésére és kérjük szives támogatását.

Teljes tiszteléssel

Pály & Co

Pály József, dr. Felezné

URODONAL

tisztítja a rostokat

Ajánlja a gutáról írt értekezésében
Prof. LANCEREAUX
a gyógyászati akadémia
v. elnöke.

Guta
Rángatód-
zások
Kövek
Reuma

URODONAL igazi radikális tisztítást végez a hügy szerveiben, amelyeket a hügysavtól és lerakódásoktól megtisztít

Stabilment
CHATELAIN
2 et 2 bis, Rue de Valenciennes PARIS.

Romániai vezérképviselő: DRÓGUERIA STANDARD BUCURESTI, Strada Zsrlor 2. 95

KÜLÖNBEJÁRATU, diszkrét, elegáns butorozott szobát keresek a belvárosban. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába küldöm. 1234

ÜZLETEK.

ÜZEMBEN levő, nagy vevőkörrel rendelkező, több éve fennálló textilgyár. családi okokból eladó, esetleg bérbeadó. Felvilágosítást nyújt dr. Somló Armin ügyvéd, Salac-ucca. 4874

VÉTEL ÉS ELADÁS.

IRÓASZTALT modernet, kevésbé használtat megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába küldöm.

NÉGY db. éves disznót feles hízulásra keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4883

PERZSA és mormotta bundák, utazóbőrönd és kofferok, antik könyvszekrények, komódok, antik órák, komplett ebédlő- és szalonberendezések, Biedermayer fotelok és székek, különböző márkájú zongorák, szőnyegek, Biedermayer szalagarnitúra, antik varróasztalkák, álló- és fall órák, dísztárgyak, gramofon, rézóra, réz és bronz girlandok, tükrök, storeok, falitálcák, stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. (Neuman-palota.) 900

VARRÓGÉP kis „Singer“ kitűnő állapotban eladó. Str. Rusu Sirianu (volt Aulich Lajos-ucca) 13. földszint jobbra.

MEGBIZOIM RÉSZERE keresek régi olasz és holland festményeket fára vagy vászonra festve, régi brokát, misemondóruhákat, signált elefántcsont miniatűröket, márkás porcellánokat, antik porcelánokat, zenélő órákat, szőnyegeket, stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-palota.

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1151

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1454

ISKOLATÁSKÁK
ISKOLASZEREK
nagy választékban olcsón
NAMÉNYI papírkészítésre

Igaz Györgyné
francia, román, német
gyermek játékkurzusai
16-án kezdődnek. Iskolásokat külön vállal. Sétaközben is tanít. Ortutay-palota. 4891

Gazdák
figyelmébe!

Az Aradi
Termény- és Áruraktár Rt.
gabona- és terménynevelőkre
olcsó kamatozású árukölcsönt folyósít.

Ma alkalmi,
vagy ajándéktárgyakat mérsékelt áron ohajt beszerezni, keresse fel
SALGÓNÉ bizományi üzletét Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota.

Apró hirdetések.

HÁZASSÁG.

SEBESTYÉN IMRE törvényesen bejegyzett házasságközvetítő irodája: Budapest, Király-ucca 51., diszkrét és eredményesen közvetít házasságokat.

FÉRJHEZMENNE árvalány négy millió lej vagyonnal (feletésben készpénz). Címét, fényképét elküldi: Sebestyén irodája Budapest, Király-ucca 51.

ALKALMAZÁS.

JÓLFOZÓ mindenest és perfekt német fiatal kisasszonyt keresek 1 1/2 éves kisbaba mellett. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4892

DEUTSCHES Fräulein wird zu 2 Kindern aufgezogen. Veres, Bul. Regele Ferdinand 47. 4868

PERFEKT szakácsné bejárónénak ajánlók, volt Halász-ucca 35. 4876

JÓLFOZÓ szakácsnőt keresek szeptember 15-re. Str. Consistoriului 2. I. emelet (Batthyány-ucca.) 4901

NAGYOBB KIFUTÓ LEÁNY, ki kiszolgálásban is segítkezik, azonnal felvétetik Salgóné bizományi üzlet Str. Horia 2. Széchenyi-ucca Neuman-palota 1000

NŐI divat szakmából agilis, komoly munkatárs, perfekt román nyelvtudással, azonnali belépésre kerestetik. Cim „Jó megjelölés” jellegére Rudolf Mosse hirdetőbe. 37

INGATLAN.

KIVÁNDORLÁS miatt volt Uj-uccában 850 négyszögletes telek eladó. Cim Gyár-ucca 8. 4842

MAGÁNHÁZ azonnal elfoglalható lakással, mely áll egy uccai 5 szobás, elő és fürdőszobából, valamint egy külön álló 2 udvari szobából, virágos és külön baromfi udvarból, eladó. Cim Serb Sándor Arad, Str. V. Babes (Kiss Ernő-ucca) No. 5. 4773

LAKÁS.

VÁROSHÁZZAL szemben szép uccai szoba, fürdőszoba használattal, 1 esetleg 2 személynek azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4875

TISZTA egyszoba konyhás lakás kiadó, villany bevezetve, volt Tél-ucca 11. 4886

KIADÓ Micalacán uriház, két szoba, két konyha és két éléskamra kerttel. Cosma Str. Bisericii. Autóbusz megvedőránként. 4894

NÉGYSZOBÁS lakás október 1-re kiadó, volt Dezső-ucca 40. 4873

A FÖTÉREN két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra kiadó. — Hatschek, Str. Mărășești 58-60 szám. (Kossuth-ucca) földszint 4.

A VOLT SZABADSÁG-TÉR KÖZELBEN két szobás, szükséges mellékhelyiségekkel álló udvari lakás kiadó. — Hatschek, Str. Mărășești 58-60 szám. (Kossuth-ucca) földszint 4.

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Iancu Cimre ügyelni!
(Szabdság-ter) 10. szám.

PUCH-kerékpárok

megérkeztek

Fábián és Társa
varrógép szaküzlet
Arad, Str. Motianu 16.

Diana-fürdő

ujjonnan berendezve, egész nap nyitva.
Leszállított fürdőárok

INTELLIGENS,

románban perfekt, gyermek-szerető leány délelőttre kerestetik.

Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4890

MESSZE VAN A MESTER-UCCA ;
PARDON SENORA és az összes
hanglemezu donstgok megföttek

FÁBIÁN és TÁRSA varrógép, gramofon üzlet
Arad, Str. Motianu 16.

BUTORT

vásároljon a termelőktől! Az aradi LOCALITA lerakat, ul tagokkal megé-sztítve, ajánlja olcsó BUTORAIT egyszerű és a legmodernebb kiviteiben
STR. HORIA (vOLT SZÉCHENYI és FERDINAND-UCCA) sarok. 3336

Tolltisztító-vállalat Arad, v. Szt. Pál-ucca 3. Felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét, hogy vállalatunk még csak rövid ideig tartózkodni Aradon. Ne mulassza el ezen elősmert egészségügyi intézménnyel párnától át fertőtleníteni portalanítani és felfrissíteni. — Vidékiek azonnal kiszolgáltatni!